

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta filozofická Katedra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Bc. Simona Sekalová

Název práce: Rodinné právo v iráckém Kurdistanu

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Ivan Ramadan, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem předložené DP bylo představení vývoje rodinného práva v Iráku s důrazem na kurdskou legislativní úpravu rodinného práva v iráckém Kurdistanu a vysvětlení příčin některých přetrvávajících jevů, jako jsou například nucené sňatky, z obecnějšího hlediska se pak práce zamýšlí nad otázkou svěření kompetencí, týkajících se tzv. *al-ahwál aš-šachsija* do rukou náboženských autorit, či státní legislativy. Cíl práce byl naplněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Zvolené, jistým způsobem kontroverzní téma, lze považovat za poměrně náročné na zpracování. Bylo potřeba jednak prostudovat legislativu týkající se iráckého rodinného práva, příp. postavení žen v Iráku a iráckém Kurdistanu v historické perspektivě a jednak zmapovat některé sociální jevy jako například polygamii, či nucené sňatky a jejich legislativní zakotvení, či odmítání v šaríatském a sekulárním právu. Autorka nejprve nastiňuje historický vývoj genderové otázky v období Osmanské říše, britské správy Iráku, aby následně navázala situací žen a pojetím *al-ahwál aš-šachsija* v nezávislém Iráku postupně za Abd al-Karíma Qásima, bratří 'Arifů, Saddáma Husajna a posléze v období po roce 2003 v centrálním Iráku i Kurdistanu. Autorka mohla v rámci svého tématu provést terénní výzkum, což by práci velice obohatilo, a to z důvodu komparace stávající legislativy, týkající se rodinného práva a postavení žen a skutečné situace a vnímání postavení žen a rodiny v současné irácké/kurdské společnosti. Simona Sekalová v práci vhodně a věcně představuje konkrétní zákony, kodifikaci rodinného práva a verze ústav ve zkoumaném období a současně vysvětluje pnutí mezi snahami o zrušení zákona o osobním statusu z roku 1959 ze strany náboženských autorit a to jak ší'itských, tak i sunnitských, a zastánci jednotného rodinného práva pro všechny obyvatele Iráku. Práce poskytuje zároveň přehled historie aktivismu za práva žen a organizací, která se ženskými právy a participací žen v irácké/kurdské společnosti zabývají. Přílohy v podobě grafu a tabulek jsou vhodně zvoleny.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je velmi vyspělý, místy se v práci v malé míře vyskytují překlepy (s. 7 „...co týče etnické.“, s.8 „...50. léta 21.století.“ apod.), stylстика práce je na odpovídající úrovni, transkripce arabských výrazů a jmen jsou provedeny v zásadě pečlivě (s. 22, 'Alí as-Sistání, Hasan aš-Šammari). Citace a odkazy jsou provedeny jednotně a v souladu s normou, pro práci mohla autorka zvolit větší velikost písma. Členění práce do kapitol je přehledné. Tabulka a graf jsou dostačující kvality.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená diplomová práce působí pozitivním dojmem. Je evidentní, že autorka věnovala zpracování dostatečné úsilí, a to jak historické perspektivě vývoje otázek spojených s rodinným právem v Iráku, tak i současné situaci oblastí práv žen v iráckém Kurdistanu a přijímaným legislativním opatřením. Z jazykového hlediska je práce na velmi dobré úrovni, vzhledem ke znalostem arabského jazyka mohla autorka využít více arabsky psaných zdrojů. Na s. 16.-17. se hovoří v kontextu ba' thistické moci o zhoršujícím se přístupu ke zlepšování sociální pozice žen, zároveň však později pod patronátem Generálního svazu iráckých žen o prosazování lepšího postavení ženy. Zde je potřeba říci, že nástup ba' thismu přinesl obecně, a to již v roce 1963, značný pozitivní posun ve vnímání žen a jejich sociální role oproti tradicionalistickým představám. Rovněž bych se na s. 20 pozastavil nad souvislostí probíhajícího irácko-iránského konfliktu a údajnou redukcí role žen na matky-roděčky a manželky bojovníků. Pokud byly nyní ženy vnímány jako manželky a matky vojáků, či mučedníků, které jsou pro úspěchy vojáků na bojišti důležitou oporou, neznamená to ještě zhoršené postavení, či vnímání ženy oficiálními iráckými úřady se sekulární ideologií a v podstatě genderově rovnou politikou. Zde se spíše jedná o symbolické ocenění žen v rámci vysoké sociální prestiže matek, či manželek mučedníků, což je primárně islámský přístup, avšak nemusí kolidovat s ba' thistickými představami o rolích žen. Předložená práce nicméně poskytuje velmi dobrý přehled vývoje postavení žen a jejich společenské role z historické perspektivy a zejména pak nastiňuje současnou legislativní, ale i statisticky prokazatelnou situaci v oblasti rodinného práva v iráckém Kurdistanu. Za velmi zajímavé považuji zmínění konkrétních statistických údajů, týkajících se polygamie a rovněž rozvodovosti, přičemž zmíněná čísla mohou být námětem k další diskusi o tradičním a moderním pojetí rodinného práva.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Vysvětlete, jakým způsobem je možné vnímat a vysvětlit zvyšující se procento polygamních manželství v současné syrské situaci, přestože článek 17 syrského zákona o osobním statusu svými podmínkami pro takové manželství jeho uzavření prakticky znemožňuje.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

výborně

Datum: 23.5.2019

Mgr. Ivan Ramadan, Ph.D.

Podpis:

Pozn.: Při nedostatku místa použijte příložený list.